

Az eljáró bíróság: Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság
Az ügy száma: 2.Pf.20.399/2019/13.

A felperes: DUNACORP Faktorház Zrt.
(Budapest, Dohány u. 14.)
A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
ügyintéző: ( ) ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője: Csuka és Vámos Ügyvédi Társulás
(Kaposvár, Csokonai u. 2. III/18.,
ügyintéző: Bukliné dr.Vámos Csilla ügyvéd)

A per tárgya: 1.138,21.- CHF kölcsön és járulékai megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozata száma: Nagykanizsai Járásbíróság
9.P.20.238/2018/19.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes
A fellebbezés sorszáma: 21.

Ítélet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel nem érintett részében nem érinti, a fellebbezett részében megváltoztatja, és a keresetet teljeskörűen elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 222.975.- Ft-ot, ezen összeg után 2013. április 25-től a kifizetés napjáig számított 17,33% mértékű késedelmi kamatot, valamint 146.467.- Ft perköltséget. Az ezt meghaladó keresetet elutasította.
- [2] Indokai szerint a felperes jogelődje, a K&H Bank Zrt. és az alperes között 2007. december 19-én személyi kölcsön szerződés jött létre, amely alapján a bank 2.700.- CHF kölcsönt nyújtott az alperesnek. A szerződés szerint a törlesztőrészletek száma 60, a lejárat napja 2012. december 19-e volt. A kölcsön kamatlába és a kezelési költség változó volt, a szerződéskötéskori értékük évi 14%, illetve évi 1%. Az induló THM mértékét a felek 17,88%-ban állapították meg, az első törlesztőrészlet esedékességének napja 2008. január 19-e volt. A

bank által jóváhagyott kölcsön összegét és egyéb kondícióit a szerződés záradéka tartalmazta, amelyet a bank az igénylésben megjelölt keretek között állapított meg. A szerződés a bank általi aláírás napján, 2007. december 19-én lépett hatályba. A hatálybalépés esetére az alperes a szerződési feltételeket magára nézve kötelezőnek ismerte el. A szerződés tartalmazta a bank jogosultságát a szerződésben meghatározott kamatok, díjak és egyéb feltételek egyoldalú megváltoztatására azzal, hogy a módosításról az alperest 15 nappal megelőzően, Hirdetményben tájékoztatja. Az alperes hozzájárult a szerződésből fakadó követelések bank általi engedményezéséhez, és tudomásul vette, hogy az átruházással, valamint a kölcsön behajtásával kapcsolatos többletköltségek a kölcsön járulékait képezik, azok megfizetésére köteles. A szerződésben nem szabályozott kérdésekre a bank mindenkor Üzletszabályzatát, a lakossági hitelekre vonatkozó Általános Szerződési Feltételeket (ÁSZF) és a vonatkozó Hirdetmények rendelkezéseit elfogadta. Az alperes aláírásával igazolta azt is, hogy az ÁSZF-et átvette, megértette, elfogadta, valamint a bank megvitatta vele a szokásos piaci gyakorlattól eltérő, újszerű rendelkezéseket is, melyeket elfogadott. Az alperes a szerződésből származó fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tett eleget, ezért a bank 2012. december 18-án a szerződést felmondta, az alperest a felmondás időpontjában fennálló 1.336,24.- CHF összegű tartozás 8 napon belüli megfizetésére szólította fel és tájékoztatta az évi 15% ügyleti kamat és 2,33% késedelmi kamat fizetési kötelezettségéről. Követelését a bank 2013. április 24-én a felperesre engedményezte, az erről szóló értesítést az alperes 2013. május 2-án átvette. Az alperes az engedményezést követően befizetést nem teljesített. A felperes 2014. március 23-án az alperest tájékoztatta a tartozás aktuális összegéről (1.673,86.- CHF, azaz 437.630,02.- Ft). Az alperes szerződés kapcsán a felperestől nem kérte az elszámolást.

- [3] Az elsőfokú bíróság e tényállás alapján nagyjából megalapozottnak ítélte a felperes harmadlagos – 291.916.- Ft tőke, azután 2013. április 25-től 2015. február 1-jéig számított 109.301.- Ft késedelmi kamat, a tőke után 2015. február 2-től a kifizetés napjáig számított évi 17,33% mértékű késedelmi kamat, 7.487.- Ft adminisztratív költségátalány, valamint 2013. május 25-től számított törvényes mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetése iránti – keresetét.
- [4] Rögzítette, hogy a felperes vagylagos keresetet terjesztett elő 1.138,21.- CHF tőke és járulékai, annak forintosított összege, 291.916.- Ft tőke és járulékai, illetőleg a tisztességtelenül felszámított összeg elszámolását követően 291.916.- Ft tőke és járulékai megfizetése iránt. Az ellenkérelem alapján elsőként az alperes elévülési kifogását vizsgálta, amelyet az „engedményezés hatálytalanságára” alapított. Kifejtette, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott az 1997. évi LXXXV. törvény 8. cikk b) pontjában foglalt alaki követelmények hiányára, valamint a hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. tv. 7. §-a és a Ptk. 262. § (2) bekezdése felperes általi megsértésére, ugyanis egyrészt nem nemzetközi követelésvásárlással van szó, másrészt a felperes követelése nem jelzálogjoggal biztosított követelés, ezért e jogszabályi követelmények nem érintik a felperes által hivatkozott engedményezés és az erről szóló értesítés hatályát. A Ptk. nem írja elő az engedményezési értesítés kötelező tartalmi elemeként az engedményes számlaszámát, ugyanakkor az átruházott követelés beazonosítható volt. Miután a 2012. december 18-i felmondás tényét az alperes sem vitatta, és 2013. május 2-án az engedményezési értesítést, 2014. április 13-án a felperes újabb egyenlegközlő levelét átvette, a felperes pedig az ezt követő öt éven belül a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét előterjesztette, az elévülési kifogás megalapozatlan volt.

- [5] Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés tartalmával összefüggésben hangsúlyozta, hogy a szerződésben tett nyilatkozata szerint az alperes átvette, elolvasta, megértette és elfogadta az Üzletszabályzat, az Általános Szerződési Feltételek és a Hirdetmények tartalmát, ezért a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján azok a kölcsönszerződés részévé váltak. Az alperesnek a deviza elszámolásra vonatkozó általános szerződési feltétel tisztességtelenségére alapított érvénytelenségi kifogását is megalapozatlannak ítélte. Az ÁSZF 10.1. pontja ugyanis rögzíti, hogy a szerződés tárgya devizában nyilvántartott lakossági kölcsön, amelyet a bank forintban folyósít, az ÁSZF 10.4. pontja pedig a törlesztőrészek meghatározását devizában, a megfizetését forintban írja elő. A szerződésben az alperes nyilatkozott arról is, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó banki felvilágosítás ismeretében a kölcsönt e feltételekkel is igénybe kívánja venni. Ezért nem hivatkozhat arra, hogy a devizában való elszámolást kikötő szerződési feltétel tisztességtelen. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelő módon és tartalommal megtörtént, az alperes aláírásával azt is igazolta, hogy a bank megvitatta vele a szokásos gyakorlattól eltérő, újszerű rendelkezéseket, azokat tudomásul vette és kifejezetten elfogadta. Az ÁSZF 10.3. pontja a folyósítás előfeltételeként rögzítette a kockázatteljáró nyilatkozat adós általi aláírását. Mindezekre figyelemmel az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseiben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, aki azonban a rendelkezésre álló okiratokkal szemben bizonyítékot nem ajánlott fel.
- [6] A felperes által csatolt okiratok alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által igényelt kölcsön összege megegyezett a bank által rendelkezésre bocsátott kölcsön összegével, mindez cáfolja az alperes semmisségi kifogásában hivatkozott állítását, miszerint a szerződés a kölcsön összegét nem tartalmazza. A teljes hiteldíj mutató (THM) az ÁSZF 2.10. pontjában rögzített fogalom meghatározás szerint a THM deviza alapú lakossági kölcsönök esetén a hitel árfolyamkockázatát és változó kamatozású lakossági kölcsönök esetén a hitel kamatkockázatát nem tükrözi. A kölcsönszerződés részét képező záradékban szerepel az induló THM értéke (17,88%), ennek hiányára tehát az alperes alaptalanul hivatkozott. Ugyancsak a kölcsönszerződés záradéka rögzíti az ügyleti kamat, a kezelési költség, a folyósítási díj mértékét, valamint a törlesztőrészek várható összegét. Ez alapján a kölcsönszerződés megfelel a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak. A törlesztésre szolgáló számla kezelési költsége az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem a kölcsönszerződéssel kapcsolatos költségek körébe, hanem az egyedi ügyfélszámla-szerződésben meghatározott költségek körébe tartozik, ezért e járulék feltüntetésének hiánya a kölcsönszerződés érvénytelenségét nem eredményezheti. Mindezek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott a kölcsönszerződésnek a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiba ütközése miatti semmisségére. Önmagában az egyoldalú szerződésmódosítási jog kikötése a Hpt. 210. § (3) bekezdése tükrében nem minősül tisztességtelennek. A 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 1. § (1) bekezdése szerint a perbeli kölcsönszerződésre is alkalmazandó 4. § (1) bekezdése értelmében vélelmezni kell, hogy az egyoldalú kamat-, költség- és díjmelést lehetővé tevő szerződéses kikötések tisztességtelennek. Ennek folytán a felperes jogelődjét a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) 6. § (1) bekezdése értelmében elszámolási kötelezettség terhelte. Az alperes ennek megtörténtét nem vitatta, az ellenkérelem mellékleteként maga csatolta a felperes jogelődje tájékoztatását a tisztességtelenül felszámított összegről, amely az engedményezés időpontjában 68.941.- Ft volt.

- [7] Az alperes elismerte, hogy már 2011. évben rendszertelenül fizette a törlesztőrészleteket a Ft/CHF árfolyam változásai okán. Az alperes szerződésszegő magatartása tehát nem volt vitás, ez a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján megalapozta a felmondást. A 2012. december 18. napján kelt felmondás a fennálló tartozás teljes összegét 1.336,24.- CHF összegben tüntette fel, amely meghaladja a tisztességtelenül felszámított összeget. A kölcsön összege után felszámított ügyleti és késedelmi kamat mértéke a felmondáskor hatályos – a kölcsönszerződés részét képező – Hirdetményen alapult. A felperes jogelődje által megküldött hiteltörlesztő számlaforgalmi kimutatás tartalmát az alperes nem vitatta. Mivel a felperes az igényét az elévülési időn belül érvényesítette, az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a felperes kamatkövetelést a késedelmes igényérvényesítéssel összefüggő felróható magatartása folytán nem érvényesíthet. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jogelődjének a 2014. évi LXXVII. tv. (Forintosítási tv.) 15. § (1) bekezdése alapján a tartozást forintosítania kellett volna, és mivel az alperes az engedményezés folytán nem kerülhet kedvezőtlenebb helyzetbe, a tisztességtelenül felszámolt 68.941.- Ft-ot a forintosított tőketartozás összegéből levonva az alperest 222.975.- Ft-ban és 2013. április 25-től számított késedelmi kamatában marasztalta. A kamat összegét a Hirdetménnyel igazolt 17,33% mértékben állapította meg. Az alperest a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján marasztalta a felperes perköltségében.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak részbeni megváltoztatását, a kereset teljes körű elutasítását kérte.
- [9] Az elsőfokú ítéletnek mind az eljárásjogi, mind az anyagi jogi felülbírálatát igényelte. Eljárás jogszabálysértésként hivatkozott a Pp. 320. § (3) bekezdésére; álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a felperes bizonyítási indítványa alapján a szemlére vonatkozó szabályok szerint kellett volna intézkednie a felperes jogelődjétől a számlaforgalmi kimutatás beszerzése iránt. Érvelése értelmében a felperesnek ezt a Pp. 170. § (2) bekezdés e) pontja alapján már a keresetleveléhez mellékelnie kellett volna, mert az a követelés összepszerúségével összefüggő tényállítási kötelezettségéhez tartozott. Továbbá az elsőfokú bíróság nem a bizonyítási teher Pp. 265. § (1) bekezdésében foglalt szabályai alapján vonta le a bizonyíthatatlanság jogkövetkezményeit; a felperes ugyanis nem bizonyította, hogy a kölcsönszerződés záradékát közölte vele és azt ő elfogadta, valamint nem bizonyított a felmondás hatályosulása időpontja, a követelés összepszerúsége és a késedelmi kamat mértéke sem. Sérült a Pp. 279. § (1) és (2) bekezdése is; ugyanis az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg azt, hogy a blanketta aláírásával szerződéskötési ajánlatot tett, valamint az ÁSZF 10.3. és 10.7. pontjai kizárják az árfolyamkockázat tisztességtelenségére vonatkozó hivatkozást. A Pp. 83. § (2) és a Pp. 346. § (4) bekezdése megsértését is állította, mert álláspontja szerint a felperes eshetőleges keresetet terjesztett elő, ennek folytán a pertárgyérték a legmagasabb összegű kereseti kérelemhez igazodik. A perköltség megállapítása során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes 36% arányban pernyertes lett, a felmerült perköltség teljes összegében marasztalta, ennek azonban nem adta indokát.
- [10] Az alperes több anyagi jogszabálysértést állított. Álláspontja szerint a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdései és 211. §-a megsértése áll fenn, mert nem bizonyított a szerződés létrejöttét, a „kölcsönigénylés és szerződés” megjelölésű iratot ugyanis 2007. december 6-án írta alá, míg a

„záradék” megjelölésű okiratot a felperesi jogelőd 2007. december 19-én. A felperes azonban nem igazolta, hogy a záradékot a részére kézbesítette. A kölcsönigénylés az elsőfokú bíróság megállapítása ellenére nem minősül szerződési ajánlatnak, mert annak a Ptk. 205. és 211. §-ai alapján legalább a kölcsön lényeges elemeit (a főszolgáltatást és a fő ellenszolgáltatást) tartalmaznia kell, az általa kitöltött hiteligénylésben azonban nem szerepel a kamat mint a kölcsön fő ellenszolgáltatása, továbbá a törlesztőrészletek esedékessége és összege, amelyet a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja a szerződés kötelező tartalmi elemeként ír elő. Ezért ez az okirat csupán az ajánlattételre történő felhívásnak minősül. Az ezzel ellentétes szerződéses rendelkezés a Ptk. 211. §-ába ütközik, az ugyanis egy definíciós szabályt tartalmaz, nem pedig a felek jogait és kötelezettségeit szabályozza, így a benne foglalt rendelkezés nem diszpozitív, hanem kógens. Szerinte a felperes jogelődjének a „záradék” megjelölésű okiratba foglalt nyilatkozata minősül szerződési ajánlatnak, amelyet neki – a Hpt. 210. § (1) bekezdése kötelező írásbeliséget előíró rendelkezése alapján – írásban kellett volna elfogadnia, ennek megtörténtét azonban a felperes sem állította. Amennyiben a szerződés létrejött megállapítható is lenne, az alakiságok megsértése miatt az a Ptk. 217. § (1) bekezdése folytán semmis. Azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak a megállapításának, hogy a törlesztési számlához kapcsolódó költségek nem minősülnek a kölcsönszerződés alapján felmerülő költségnek. A perfelvételi tárgyaláson előadta, hogy a hitelfolyósítás egyik feltételeként bankszámlát kellett nyitnia. Az ÁSZF 9.1. pontja igazolja, hogy a törlesztésre a banknál vezetett törlesztőszámla szolgál, ezért annak kezelési díja a kölcsönszerződéssel felmerülő költségnek minősül. Ezen általános szerződési feltétel – a Legfelsőbb Bíróság Pfv.30.040/2011/6. számú ítéletében foglaltakkal összhangban – tisztességtelen, ezért a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Indokolatlan ugyanis az adóstól megkövetelni, hogy a hitelező banknál lakossági folyószámlát nyisson. Hivatkozott a Kúria Polgári Kollégiuma joggyakorlat-elemző csoportja összefoglaló véleményére, amely szerint a számlafenntartási költségeket a hitel fogyasztó által viselt teljes költségéhez kell számítani, kivéve ha ezeket a hitelszerződésben vagy a fogyasztóval kötött egyéb megállapodásban egyértelműen és külön feltüntették. Az, hogy a THM számításánál a számlavezetés díját nem vették figyelembe, a Hpt. 213. § (1) bekezdésbe ütköző semmisségi okot eredményez, másodsorban pedig tisztességtelen kikötés a nem valós THM feltüntetése. E költség figyelembevételének hiánya egyidejűleg megvalósítja a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és d) pontjainak sérelmét. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság érdemben nem bírálta el a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjaira alapított semmisségi kifogást, a THM vizsgálatát ugyanis nem a hivatkozott jogszabályhelyek, hanem a Hpt. 210. § (2) bekezdése alapján végezte el. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a kifogását sem, hogy a költségek nem kerültek egyedi megtárgyalásra. Az ügyleti kamat feltüntetésének hiánya a szerződés létre nem jöttét eredményező tény, illetőleg az ügyleti kamat, a törlesztőrészletek összege és esedékességük hiánya a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjai alapján a szerződés érvénytelenségét okozza. A nyilvánvaló semmisséget az elsőfokú bíróságnak hivatalból is figyelembe kellett volna vennie. További hivatkozása szerint a felperes nem igazolta a keresetösségi jogát. Az engedményezési értesítőt ugyanis nem az engedményező, hanem a felperes küldte meg a részére, ezért az vele szemben hatálytalan volt, mivel az engedményezőtől származó értesítés hiányában a Ptk. 328. § (4) bekezdése alapján csak a saját kockázatára teljesíthetett volna a felperes kezéhez. Álláspontja szerint nem igazolta, hogy a keresettel érintett kölcsönszerződés a csatolt engedményezési szerződés hatálya alá tartozik. Az engedményezési szerződés lényeges tartalma a követelés határozott megjelölése, valamint a kötelezett személyének és a kötelezettség összegének a meghatározása. Az

engedményezési szerződés azonban a megvásárolt követeléseket nem sorolta fel, legalábbis a felperes az ezt tartalmazó mellékletet nem csatolta. A felperes által csatolt irat bizonyító erővel nem rendelkezik, hiszen sem a felperes, sem a jogelődje aláírásával nincs ellátva, és nem tűnik ki belőle az engedményezett tartozás összege sem. A rendelkezésre álló adatok alapján az engedményezés írásban jött létre, ezért a szerződésben kellett volna egyértelműen megjelölni az átruházott követelés összegét, jogcímét, illetve az engedményest megillető jogosultság terjedelmét. A közös engedményezési nyilatkozat ezt nem pótolja. Álláspontja szerint a felperes a követelés összegszerűségét sem bizonyította. A felperes jogelődje által kiállított „záradék” a szerződés lejáratát 2012. december 19. napjában rögzítette. A felmondás átvételét igazoló tértivevényt a felperes nem csatolta, a 2012. december 18-án kelt felmondó levél aznapi hatályosulása megkérdőjelezhető, ezért feltételezhető, hogy a szerződés a futamidő lejártával szűnt meg. Az ezt követő felmondás hatályosulása fogalmilag kizárt. Az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság melyik napot tekintette a felmondás alapján a követelés egy összegben való esedékessé válása napjaként. Kifogásolta, hogy a felperes nem igazolta, de még tényelődást sem tett a felmondás hatályosulása időpontjára vonatkozóan, holott ennek az összegszerűség megállapítása körében kiemelt jelentősége van. A felmondás hatályosulásának időpontja nem ismert, ezért az elévülés kezdő időpontja sem állapítható meg. A késedelmi kamat mértékével kapcsolatos rendelkezést is kifogásolta, mivel az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy a felmondás időpontjában hatályos Hirdetmény milyen kikötés alapján vált a szerződés részévé, és arra sem adott magyarázatot, mely kikötés vagy jogszabályhely tette lehetővé a 15% + 2,33% mértékű késedelmi kamat alkalmazását. A Hirdetmény 2,33% mértékű késedelmi kamatot rögzített, azt azonban nem, hogy annak mértéke az ügyleti kamat 2,33%-kal növelt értéke lenne. A „záradék” szerint ugyanakkor az ügyleti kamat mértéke 14% volt, amelynek megváltoztatását a DH1 tv.-ben alkalmazott törvényi vélelem kizárta. Hangsúlyozta, hogy a felperes a Ptk. 302. § b) pontja szerinti jogosulti késedelembe esett, amikor az engedményezési értesítésben a számlaszámot nem közölte, ezért a késedelem időtartamára késedelmi kamatot nem igényelhet. Az elsőfokú eljárás során előterjesztett kifogása, amely szerint az igényérvényesítéssel összefüggő késedelmére mint felróható magatartásra a felperes nem hivatkozhat, tartalma szerint a túlzott mértékű késedelmi kamat mérséklésére vonatkozó kérelemnek minősül, amely legfeljebb a jegybanki alapkamat kétszeres mértékében határozandó meg.

- [11] A fellebbezésében megismételte az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezését az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelenségével összefüggésben. Kiemelte, hogy a Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján a tájékoztatási kötelezettség a felperes jogelődjét hangsúlyozottan terhelte. A Hpt. 203. § (1) és (6) bekezdéseiben foglalt tájékoztatási kötelezettség teljesítését a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata tükrében kell megítélni: a tájékoztatásból ki kell tűnnie, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül akár többszörözésére is megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa, a lehetősége valós és a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. Szerinte ezt az elsőfokú bíróságnak hivatalból is vizsgálnia kellett volna. A szerződéskötés időpontjában az árfolyamkockázattal kapcsolatban kizárólag a „kölcsönigénylés és szerződés” megjelölésű irat 6. oldal második bekezdésében foglalt tájékoztatás állt a rendelkezésére, a kockázatfeltáró nyilatkozat megjelölésű dokumentumot ugyanis csak 2007. december 19-én írta alá. Amennyiben a 2007. december 6-án kapott tájékoztatás megfelelt a 2/2014. Polgári

jogegységi határozatban foglaltaknak, a tájékoztatás időpontja miatt ez esetben is sérülne az érthetőség és világosság követelménye, mert nem volt reális lehetősége arra, hogy a kockázatokat mérlegelve döntsön. A tájékoztatás tartalma sem volt azonban megfelelő, mert abból nem derült ki, hogy a kockázatot kizárólag neki kell viselnie, emellett nem tartalmazott kellő információt a kötelezettségvállalását befolyásoló tényezőkről, a forint súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatásáról. Szerinte a szerződéskötési szándéka kinyilvánítását követően, 2007. december 19-én aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat a deviza alapú elszámolásra vonatkozó szerződési feltétel tisztességes volta megítélése körében nem vehető figyelembe, de a tartalma ellenkező álláspont esetén sem felel meg a világosság és érthetőség követelményének. Az ÁSZF elsőfokú bíróság által hivatkozott 10.3. és 10.7. pontjai nem tartalmazzak kockázatfeltárást. A mozaikszerű – azaz több különböző okiratból kikövetkeztethető – tájékoztatás pedig nem alkalmas a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben foglalt kötelezettség teljesítésére.

- [12] A fellebbezésben is kifogásolta az összegszerűség bizonyíthatatlanságát. A felperesnek már a keresetet tartalmazó iratában tételes levezetést kellett volna adnia arról, mikor, mely kikötés alapján, milyen árfolyamon keletkezett fizetési kötelezettsége, továbbá a befizetések elszámolása mikor, milyen jogcímenek és árfolyamon történt, valamint – annak ellenére, hogy elszámolási kötelezettség nem terhelte – figyelemmel kellett volna lennie a tisztességtelen követelésrészekre. Ezek hiányában nem állapítható meg, hogy az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeg milyen perbeli bizonyítékokon alapul. A felperes jogelődje által készített okiratok a DH törvények hatályba lépése előtt keletkeztek, a valós pénzügyi eseményeket tartalmazzák, ezért a felek közötti elszámolás alapjául nem szolgálhatnak. Az elsőfokú bíróság tévesen, a DH2 tv. 4. § (1) bekezdését és 5. § (2) bekezdését – és a vonatkozó MNB rendeletet – figyelmen kívül hagyva számolta el a tisztességtelenül felszámított összeget, amikor a felperes által megjelölt tőkéből egyszerűen levonta azt. A túlfizetés fennállása alatt nem keletkezett késedelmi kamat fizetési kötelezettsége, ezért a befizetések nem voltak elszámolhatók késedelmi kamatra.
- [13] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyására irányult.
- [14] A fellebbezés megalapozott.
- [15] A másodfokú bíróság a fellebbezést a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [16] Ennek során az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, azaz nem vizsgálta az elsőfokú bíróságnak az elsődleges és másodlagos keresetet elutasító és a harmadlagos keresetet kisebb részben elutasító – a Pp. 358. § (5) bekezdése szerint részjogerőre emelkedett – rendelkezéseit. A fellebbezésben megjelölt jogszabálysértéseket vizsgálva a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság eljárása szabályszerűsége, valamint a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelése felülbírálatát, vagyis a megállapított tényekből levont jogi következtetések helyességének vizsgálatát végezte el. /Bár a fellebbezésben a Pp. 369.§ (3) bekezdés a), b) és d) pontjai szerinti anyagi

2.Pf.20.399/2019/13. szám

jogi felülbírálatra is igényt tartott, de ezek alapján a felülbírálatra nem kerülhetett sor, mert az alperes a fellebbezésében egyrészt a tényállás helyességét nem vitatta, csak az abból levont jogi következtetésekkel nem értett egyet, másrészt általa hivatkozott tény bizonyítására további bizonyítás foganatosítását nem indítványozta és az alapján a tényállás kiegészítését nem kérte, harmadrészt az elsőfokú bíróság nem anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntést./

- [17] A Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi felülbírálat kapcsán a másodfokú bíróság a következőket állapította meg: A fellebbezésben megjelölt eljárási jogszabályok közül nem sérült a Pp. 320. § (3) bekezdése. Nem helytálló az alperes hivatkozása, miszerint a szemlére vonatkozó szabályoknak megfelelően kellett volna az elsőfokú bíróságnak intézkednie a számlaforgalmi kimutatás K&H Bank Zrt.-től való beszerzése iránt. Okirati bizonyítékról lévén szó, az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Pp. 322. § (1) bekezdését, amikor a felperes bizonyítási indítványa alapján a bank megkeresése útján szerezte be a számlaforgalmi kimutatást. A számlaforgalmi kimutatás mint bizonyíték keresetet tartalmazó irathoz csatolásának elmaradása miatt nem sérült a Pp. 170.§ (2) bekezdés e) pontja sem, mert valamennyi bizonyítékot nem szükséges már a keresetet tartalmazó irathoz csatolni. A Pp. 265. § (1) bekezdése megsértésére az alperes azzal az indokkal hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem a bizonyítási teher (helyesen: bizonyítási érdek) szabályainak megfelelően vonta le a bizonyítatlanság következményeit a kölcsönszerződés „záradéka” közlése, a felmondás hatályosulása napja, a követelés összegszerűsége és a késedelmi kamat mértéke tekintetében. Az alperes a „záradék” és a felmondás megismerését az elsőfokú eljárás során nem vitatta, ezért ezek hatályosulását az elsőfokú bíróságnak a Pp. 203. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem vitatott tényként kellett értékelnie, így alaptalan ezen fellebbezési hivatkozás. Az összegszerűség és a késedelmi kamat mértéke bizonyítottságát érintően a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálati körében fejteti ki az álláspontját. A bizonyítékok okszerűtlen, a Pp. 279. § (1) és (2) bekezdéseit sértő mérlegelését az alperes a fellebbezésében a kölcsönigénylés szerződési ajánlatként való értékelésével, valamint az árfolyamkockázatra vonatkozó ÁSZF rendelkezés tisztességtelensége körében elfoglalt elsőfokú állásponttal összefüggésben állította. Ezért azt a másodfokú bíróság szintén az anyagi jogi felülbírálat keretében vizsgálta a későbbiekben kifejtettek szerint. Az alperes a fellebbezésében megalapozottan sérelmezte a pertárgyérték és a perköltség elsőfokú bíróság általi megállapítását, ezáltal a Pp. 83. § (2) bekezdése és az ezzel kapcsolatos, a Pp. 346.§ (4) bekezdésében rögzített indokolási kötelezettség megsértését. A kereset elsődlegesen 1.138,21.- CHF és járulékai, másodlagosan 291.916.- Ft és járulékai, majd harmadlagosan – a tisztességtelenül felszámított összeg járulékokra történő elszámolását követően – 291.916.- Ft és a másodlagos keresetben foglaltaknál alacsonyabb összegű járulék megfizetésére irányult. Amellett, hogy az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a felperes kereseti kérelmeit vagylagosnak, a pernyertesség-pervesztesség kérdésében sem helyesen foglalt állást. A pertárgy értéke ugyanis látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén a Pp. 21. § (4) és (5) bekezdései értelmében a legnagyobb értékű követelés tőkeösszegével egyezik meg, ezért a pernyertesség-pervesztesség arányát az elsőfokú bíróságnak az elsődleges keresetben megjelölt svájci frank összeg forint egyenértékéhez viszonyítottan kellett volna megállapítania. Ennek folytán nem terhelhette volna a felperes teljes elsőfokú perköltségét az alperesre, hanem a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján kellett volna döntenie annak viseléséről.

- [18] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság részben osztja az elsőfokú bíróságnak a megállapított tényekből levont jogi következtetéseit, azonban nem ért egyet az árfolyamkockázat alperes általi viselésére vonatkozó általános szerződési feltétel érvényessége kapcsán kifejtett jogi álláspontjával, ezért az elsőfokú bíróság érdemi döntésével sem.
- [19] A másodfokú bíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy az alperesnek az anyagi jogi felülbírálatot érintő fellebbezési hivatkozásai közül számos a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütköző, meg nem engedett ellenkérelem-változásnak minősül, amely nem képezhetette a másodfokú eljárás tárgyát. Az alperes az elsőfokú eljárás során előterjesztett ellenkérelmében a fellebbezésben is megjelölt hivatkozások közül az alábbiakkal védekezett: a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban ütközése – a kölcsöntörlesztési számlával kapcsolatos költségeknek a THM számításánál való figyelmen kívül hagyása – miatt semmis; a bankszámla nyitását előíró általános szerződési feltétel tisztességtelen, ezért semmis; az engedményezésről szóló értesítés – alaki hibák miatt – hatálytalan, ezért a felperes keresetösségi joga nem bizonyított; az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás hiányos, nem világos, nem érthető és nem a kellő időben történt, ennek folytán a viselésével kapcsolatos általános szerződési feltétel mint tisztességtelen feltétel semmis, továbbá a követelés összezszerúsége nem bizonyított. Ezért a másodfokú bíróság a további hivatkozások tekintetében – nevezetesen, hogy a szerződés létrejötte nem bizonyított, az ügyleti kamat mértékével kapcsolatos konszenzus hiányában a szerződés nem jött létre, ha létrejött alakilag nem érvényes, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába ütközik, a felmondás hatályosulása nem bizonyított, a késedelmi kamat mértékére vonatkozó Hirdetmény nem vált a szerződés részévé, illetőleg a késedelmi kamatkövetelést a felperes jogosulti késedelme kizárja – az alperes ellenkérelem-változtatását a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján elutasította, mert a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontjára tekintettel az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott további (új) tény- és jogállásokat tartalmazott.
- [20] A másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során elsőként a felperes keresetösségi jogával összefüggő hivatkozást vizsgálta és megállapította a felperes mint engedményes keresetösségi joga fennálltát. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az engedményezés ténye a csatolt okiratok alapján bizonyított, az átruházott követelés a szerződésszám (ügyletazonosító) alapján egyértelműen beazonosítható. Az engedményezésről szóló értesítés az alperes állításával szemben tartalmazza az engedményező és az engedményes (felperes) cégszerű aláírását. A Ptk. 328. §-a az értesítés tekintetében nem ír elő speciális alaki és tartalmi követelményeket, ezért az alperes alaptalanul hivatkozott annak hatálytalanságot eredményező hiányosságaira.
- [21] Ami az egyes szerződéses rendelkezések érvénytelenségével összefüggő érveket illeti, a másodfokú bíróságnak előbb az árfolyamkülönbözetre vonatkozó általános szerződési feltétel tisztességtelenségével kapcsolatos fellebbezési hivatkozásról kellett állást foglalnia. Ez ugyanis a szolgáltatás-ellenszolgáltatás arányát meghatározó kikötés, így annak semmissége a Ptk. 239. § (2) bekezdése értelmében – miután a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető – a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi. Ezért e feltétel semmisségének megállapítása esetén a további, csupán részleges érvénytelenséget eredményező hivatkozások, valamint az összezszerúség vizsgálata szükségtelen.

- [22] A Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata szerint a főszolgáltatás körébe tartozó feltétel tisztességtelenségére csak akkor lehet hivatkozni, ha az az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra – nem volt világos, nem volt érthető. Ez azt jelenti, hogy nem elegendő az adott rendelkezés nyelvtanilag világos, érthető megfogalmazása, hanem annak a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó hatása tekintetében tartalmi magyarázat is szükséges. A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdései a tájékoztatási kötelezettség tartalma tekintetében konkrét előírást is tartalmaznak: eszerint a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázatot és annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. Ha akár a külön kockázatfeltáró nyilatkozatban, akár a szerződésben foglalt tájékoztatás tartalma nem érthető, nem világos, azaz a kockázat reális volta és korlátlansága nem tűnik ki belőle, az erre vonatkozó általános szerződési feltétel tisztességtelen. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat is tartalmaz arra nézve iránymutatást, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletei pedig egyértelművé tették, hogy e tájékoztatásnak a szerződéskötést kellő idővel megelőzően kell megtörténnie, hogy a fogyasztó képes legyen valóban mérlegelni, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében észszerűen vállalható-e számára a kockázat. A árfolyamkockázat mibenlétéről való tájékoztatás megtörténte tekintetében a 2/2014. Polgári jogegységi határozat a hitelezőre telepíti a bizonyítás terhét. A felperes e körben az elsőfokú eljárás során a kölcsönszerződés 6. oldal 2. bekezdésében foglaltakra hivatkozott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ennek alapján tévesen minősítette érthetőnek és világosnak – ennek folytán tisztességesnek – az árfolyamkockázat alperes általi viselését rögzítő általános szerződési feltételt. A kölcsönszerződés ezen rendelkezése ugyanis mindössze azt tartalmazta, hogy „az adós (vagyis: alperes) kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen Kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a Kölcsön fedezete pedig nem Deviza forrás, megértette, és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott Kölcsön összeget, illetve igényli a Deviza nyilvántartást.” Az alperes – 2007. december 6-án – ezen tartalmilag hiányos és nem a kellő időben rendelkezésére bocsátott tájékoztatás birtokában tette meg a szerződési ajánlatát, amely sérti az érthetőség, világosság általános szerződési feltételekkel szemben támasztott követelményét, amennyiben teljes mértékben nélkülözi annak kifejtését, hogy a forint leértékelődése a svájci frankhoz képest és a külföldi kamatlábak változása a szerződésből fakadó fizetési kötelezettségeire nézve milyen következményekkel jár. Helytállóan hivatkozott az alperes arra is, hogy az ÁSZF 10.3. és 10.7. pontjai az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel szemben nem tartalmaz magyarázatot az árfolyamkockázat mibenlétéről, előbbi a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírásának szükségességét, utóbbi a deviza alapú kölcsön forint kölcsönre konvertálásának szabályait rögzítik. E körben az elsőfokú bíróság valóban okszerűtlenül értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat, megsértve ezzel az alperes fellebbezésében megjelölt Pp. 279. § (1) bekezdését.
- [23] Bár a Kúria a 2/2014. Polgári jogegységi határozatában és az EUB C-186/16. számú ítéletében is kifejtette, hogy a tájékoztatás tekintetében a kölcsönszerződés rendelkezéseivel együtt értékelendő a szerződéskötést megelőző kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma is, az alperes csupán a fellebbezésében közölte azt az új tényt, hogy 2007. december 19-én írta alá a külön kockázatfeltáró nyilatkozatot, annak csatolása nélkül idézve annak tartalmát. Mivel a

2.Pf.20.399/2019/13. szám

felperes nem hivatkozott arra, hogy a jogelődje külön kockázatfeltáró nyilatkozatot bocsátott az alperes rendelkezésére és az okirat sem állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére, annak tartalma értékelése nélkül kellett állást foglalni arról, hogy az árfolyamkockázat alperes általi viselésére vonatkozó rendelkezés a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata és az uniós döntések (így a C-51/17. számú ítélet) tükrében megfelel-e az érthetőség, világosság követelményének. /Csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a 2007. december 19-i tájékoztatás alperes állítása szerinti szövege sem felel meg a tartalmi követelményeknek, abból ugyanis az árfolyamgyengülésnek a törlesztő részletekre való kihatása nem felismerhető, az árfolyam súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének hatásait pedig ez a tájékoztatás sem rögzíti./

- [24] A kifejtettek miatt a felperes jogelődje a Ptk. 205. § (3) bekezdésében, illetve a Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdéseiben előírt tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, ezért az árfolyamkockázat alperes általi viselésére vonatkozó általános szerződési feltétel a Ptk. 209. § (4) és (5) bekezdései értelmében tisztességtelen, ezért – fogyasztói szerződésről lévén szó – a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. A semmisség általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani. Mivel a semmisség jogkövetkezményeire vonatkozó keresetet a felperes eshetőlegesen nem terjesztett elő, a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet a fellebbezett részében megváltoztatta, és a keresetet teljeskörűen elutasította. /Ez értelemszerűen az alperest 146.467.- Ft elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezést is annulálta./
- [25] E döntés következményeként a másodfokú bíróságnak nem kellett vizsgálnia a részleges érvénytelenséget eredményező, ezért csupán azösszagszerúséget érintő fellebbezési hivatkozásokat, amelyeket az alperes a törlesztési számlavezetés költségeivel és a bankszámla nyitásával összefüggő rendelkezések Hpt.-be ütközésével, illetőleg tisztességtelenségével kapcsolatban terjesztett elő. Ugyancsak ennek folytán – a másodfokú tárgyaláson eszközölt anyagi pervezetés ellenére – nem kellett vizsgálnia azösszagszerúség bizonyítottságát az elszámolási szabályok tükrében, továbbá nem kellett állást foglalnia a Pp. 265. § (1) bekezdése megsértéséről sem.
- [26] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, azonban Pp. 81. § (1) és (5) bekezdésének megfelelő első- és másodfokú költségfelszámítása hiányában azok viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 364. §-a és a Pp. 82. § (3) bekezdése értelmében nem rendelkezett. Pervesztessége folytán a felperes első- és másodfokú perköltsége a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján a terhén marad.

Zalaegerszeg, 2020. június 4.

Dr. Bartalné dr. Mentés Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Andrea s.k.
előadó bíró

Dr. Mihályi Mónika s.k.
bíró